

2023 M. SKAITMENINIŲ IŠTEKLIŲ IR TARPDISCIPLININIŲ TYRIMŲ INSTITUTO (SITTI) VEIKLOS ATASKAITA

1. Įvadas

2023 buvo pirmieji visaverčio SITTI veikimo metai po to, kai 2021 VDU Tarybos buvo patvirtinta instituto koncepcija, kiek vėliau Senatas patvirtino ir nuostatus taip įsteigdamas šį padalinį. 2022 buvo paskirta direktorė, suformuota pirmoji instituto tyrėjų grupė, išrinkta instituto Taryba ir jos pirmininkė, suformuotas direktoratas, suformuluotas pagrindinės mokslinių tyrimų kryptys.

Pažymėtina, kad pagal nuostatus SITTI veikla apima šias strategines veiklos kryptis:

- palaikyti ir plėsti kalbos išteklių pagrindu sukurtą tarptautinę mokslinių tyrimų infrastruktūrą – SITTI empirinę bazę;
- vykdyti tarpdisciplininius mokslinius tyrimus ir atlikti eksperimentinės plėtros darbus humanitarinių, socialinių ir informatikos bei kitų mokslų srityse;
- viešinti SITTI veiklą ir bendradarbiauti su akademinė ir plačiąja visuomene, valstybės institucijomis bei verslo subjektais.

Jos, greta personalo ir biudžeto, sudaro šios 2023 metų veiklos ataskaitos pagrindą.

2023 pasipildė tyrėjų grupė (žr. Personalas). Per 2023 m. SITTI darbuotojai parengė 7 paraiškas, dvi iš jų buvo finansuotos ir pradėti vykdyti du projektai. Dabar SITTI koordinuoja 3, o drauge su kitais padaliniais vykdo dar 6 projektus (žr. Projektinė veikla).

Buvo parengta naujų išteklių, palaikomi ir seni, teikiamos su jais susijusios paslaugos. SITTI darbuotojai vykdė ekspertinę patariamąją veiklą, tiesiogiai susijusią su instituto tikslais, propagavo duomenų svarbą moksliniuose tyrimuose, viešino SITTI darbus.

SITTI mokslo darbuotojai parengė (negalutiniais duomenimis) 26 publikacijas, dalyvavo 27 konferencijose, iš kurių 22 buvo tarptautinės, suorganizavo ir/ar dalyvavo 13 renginių, iš kurių 5 buvo moksliniai seminarai ir 7 viešos paskaitos. Pažymėtinas ir SITTI darbuotojų dalyvavimas MTI, asociacijos ir darbo grupėse (13 atvejų) bei jų profesinis tobulėjimas (7 kursai, mokymai ar programos).

Per praėjusius metus buvo surengti trys SITTI tarybos (04-26, 05-02, 06-30) ir septyni SITTI mokslo darbuotojų posėdžiai, susirinkimai ir pasitarimai (01-20, 02-10, 03-21, 04-26, 05-12, 09-19, 11-08).

SITTI veikla atspindima trijose moderuojamose svetainėse: sitti.vdu.lt, clarin-lt.lt, clarin.vdu.lt/xmlui.

Apie visa tai plačiau.

2. Personalias

2022 skyrimo, perkėlimo ir konkurso būdu buvo suformuota 14 mokslo darbuotojų ir kitokio personalo grupė. 2023 pasikeitė mokslo darbuotojų skaičius ir kai kurių jų statusas. 2023 m. SITTI baigė turėdamas 15 žmonių personalą, 12 iš jų yra mokslo darbuotojai (žr. priedą). Vykdomuose projektuose greta SITTI mokslo darbuotojų dar papildomai buvo įdarbinti 6 žmonės,

3. Biudžetas

SITTI susikūrė „Skaitmeninių kalbos duomenų ir intelektinių technologijų“ klasterio pagrindu, todėl perėmė likusias jo lėšas. Be to, šiam institutui, kaip ir kitiems naujai sukurtiems buvo skiriamos lėšos, o kitos lėšos gautos vidinio perkėlimo būdu. Institutui taip pat priklauso 12 Rektoriaus įsakymu premijuotų SITTI mokslo darbuotojų lėšos už 2022 metų mokslo darbus ir publikacijas. Tai pirmieji instituto pilnavertiški finansiniai metai, todėl biudžeto dydis negali būti lyginamas su ankstesniais metais.

4. Strateginės veiklos kryptys

4.1. Mokslinių tyrimų infrastruktūros palaikymas ir plėtra

Svarbiausias šios veiklos akcentas yra SITTI dalyvavimas tarptautinėje Bendrosios kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (*Common Language Resources and Technology Infrastructure*) ir jos europiniame mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciуме ERIC (*European Research Infrastructure Consortium*). Dalyvavimą šiame konsorciume SITTI perėmė iš savo pirmtako – VDU Kompiuterinės lingvistikos centro, kuris CLARIN ERIC dalyvauja nuo 2014 metų. 2015 metais sukūrus nacionalinį CLARIN ERIC konsorciumą CLARIN-LT, jam pirmininkauja VDU.

Gruodžio 8 d. surengtas Bendrosios kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūros CLARIN-LT konsorciumo posėdis, kuriame dalyvavimo visos konsorciumą sudarančios institucijos: Vytauto Didžiojo universitetas, Kauno technologijos universitetas, Vilniaus universitetas, Mykolo Riomerio universitetas, Klaipėdos universitetas ir Baltijos pažangių technologijų institutas.

Svarbiausias su CLARIN-LT konsorciumu susijęs 2023 metų įvykis buvo atnaujinta ir pratęsta CLARIN-LT narystė SAFMORIL–CLARIN žinių centre (CLARIN Knowledge Centre, (K centre)) (http://clarin.lt/?page_id=404). SAFMORIL – CLARIN žinių centras veikia Suomijoje. Šiuo metu CLARIN-LT, įvairių kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūra, yra vienintelis centras, turintis K centro statusą Lietuvoje. Tokie žinių centrai kaip SAFMORIL sudaro sąlygas (fazines ar virtualias) socialinių ir humanitarinių mokslų tyrėjams, dėstytojams ir visiems besidomintiems skaitmeniniais kalbos ištekliais ir tyrimais gauti kvalifikuotas įvairių sričių ir šalių ekspertų konsultacijas.

4.2. Sukurti ištekliai ir įrankiai

2023 papildomai buvo sukurta ir SITTI svetainėje pateikta lietuvių kalbos morfologinės analizės ir sintezės (gramatinių formų generavimo) internetinė priemonė „Morfuoklis“. Autoriai: VDU Skaitmeninių išteklių ir tarpdisciplininių tyrimų instituto (SITTI), Kalbos vartosenos tyrimų, išteklių ir technologijų

krypties darbuotojai Andrius Utka (projekto vadovas), Virginijus Dadurkevičius, Mindaugas Petkevičius, Agnė Bielinskienė, Jolanta Kovalevskaitė, Erika Rimkutė, (žr. <http://morph.vdu.lt:8880/>).

Be to, nuolat yra analizuojami interneto žiniasklaidos pranešimai ir socialinių tinklų žinutės. Šios analizės pagrindu sudaromas sąrašas žodžių, bent kartą panaudotų po 2024 m. vasario mėnesio. Mat prasidėjus Rusijos sukeltam karui prieš Ukrainą, viešajame diskurse daug kas pasikeitė, atsirado nauji bendriniai ir tikrinai žodžiai, naujos kalbinės jungtys ir konstrukcijos. Šiam ypatingam lietuvių kalbos vystymosi etapui stebėti SITTI darbuotojai skiria nuolatinį dėmesį iki dabar. Per šį laikotarpį iš viso yra peržiūrėta apie 40 mln. žodžių apimties tekstų 90-yje tūkst. interneto žiniasklaidos dokumentų ir apie 2 mln. žodžių 4-uose tūkst. socialinių tinklų žinučių. Sukaupti žodžių sąrašai ir jų pavartojimo statistika bus pateikiami kaip atskiras viešai prieinamas išteklius, nurodant kiekvieno žodžio pavartojimo dažnį ir dokumentų su tuo žodžiu skaičių.

Sukurti ištekliai atvirai skelbiami dviejose svetainėse, kuriose jais galima naudotis prisijungus:

Naujai sukurtoje SITTI: <http://sitti.vdu.lt>

Ankstesnėse CLARIN-LT: <http://clarin-lt.lt/> , <https://clarin.vdu.lt/xmlui/>

Be to, palaikoma svetainė FB socialiniame tinkle: CLARIN-LT Facebook puslapis.

Atskirai minėtina SITTI veikla, skirta CLARIN-LT saugyklai administruoti. Ši saugykla yra VDU serveriuose, prižiūrima SITTI personalo, o mokslo darbuotojai sprendžia, ką galima priimti į saugyklą ir publikuoti. Duomenų kėlimo į CLARIN saugyklą procesas toks:

- bet kurios institucijos mokslininkas/-ė, kuris priklauso eduGAIN federacijai gali prisijungti prie CLARIN platformos;
- prisijungus galima naudotis ištekliais, kurie turi ACA licenciją (ištekliais su PUB licencija gali naudotis visi), taip pat įkelti savo duomenis;
- jei vartotojai kelia savo duomenis, prieš publikavimą jie turi pereiti 3 recenzavimo žingsnius, kurių metu sprendžiama, ar duomenis publikuoti, o jei taip, tai koku būdu. Be to, žiūrima, ar reikia ką nors pataisyti ar papildyti. Kai duomenų kokybė tenkina, jie keliami į CLARIN-LT saugyklą.

2023 metais buvo įkelti trys kitose institucijose ar VDU padaliniuose parengti ištekliai, kuriuos rengiant dalyvavo ir SITTI žmonės: Andrius Utka, Darius Amilevičius ir Agnė Bielinskienė:

1. [Lithuanian-English Cybersecurity Termbase v.0.1](#)
2. [DIGIRES COVID-19 ML Dataset v.1](#)
3. [DIGIRES COVID-19 Corpus v.1.](#)

4.3. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

Antrąją instituto strateginės veiklos kryptį sudaro mokslinė veikla, kurios rezultatai yra mokslo darbai – paprastai įvairių akademinų žanrų publikacijos ir dalyvavimas moksliniuose bei eksperimentinės plėtos projektuose.

Projektinė veikla skiriama į etapus - projektų paraiškų rengimo, dalyvavimo laimėtuose projektuose ir projektų koordinavimo. Žemiau pristatomi SITTI mokslo darbuotojų 2023 metais parengti ir pradėti vykdyti ar tęsiami anksčiau pradėti projektai.

4.3.1. Vykdomi projektai

2023 SITTI darbuotojai parengė ir pradėjo įgyvendinti du projektus ir tęsė trečią, visus juos koordinuodama:

1. 2023-2025 m. NextGeneration EU projektas „Piliečių įtraukimo į Vytauto Didžiojo universiteto mokslo kampanijas skatinimas, sukuriant palankią ekosistemą piliečių surinktų duomenų panaudojimui moksliniuose tyrimuose (Vis.DuomUo)“, Nr. 10-040-T-001. Projekto vadovas: dr. Darius Amilevičius, projekto tyrimų vadovė: dr. Saulė Milčiuvienė. (Dalyvauja Tomas Berkmanas, Viktorija Kavaliauskaitė-Vilkinienė).
2. Policijos departamentas prie LR VRM su partneriu Vytauto Didžiojo universitetu (VDU) vykdo NextGeneration EU projektą „Informacijos teikimo gyventojams procesų ir paslaugų skaitmenizavimas, automatizavimas bei optimizavimas policijoje, panaudojant dirbtinio intelekto technologijas (DI.POLIS)“ NR. 02-085-P-0003. Projekto vadovas: Evaldas Visockas. Projekto partnerinės (VDU) dalies vadovas: dr. Darius Amilevičius.
3. Pasakojimo struktūros ir gramatikos įsisavinimas (Nr. K-28/2022). VLKK Lietuvių kalbos prestižo stiprinimo programa. Vadovė Ineta Dabašinskienė, dalyvauja Laura Kamandulytė-Merfeldienė ir Ieva Prameneckienė, biudžetas apie 68 000 eurų, trukmė nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d.

Be šių koordinuojamų projektų SITTI darbuotojai dalyvavo Europos Komisijos programų projektuose bendrai su kitais VDU padaliniais ir ar Lietuvos bei Europos Sąjungos institucijomis:

4. Transform4Europe. Dabašinskienė, I. institucinė koordinatore (2023-2027).
5. Transform4Europe. Tarptautiškumo skatinimas T4EU (RRF). I. Dabašinskienė – vadovė.
6. Horizon2020 programos projektas T4ERI (Saulė Milčiuvienė – nacionalinė projekto koordinatore, Tomas Berkmanas, Rūta Petrauskaitė).
7. Horizon2020 programos projektas DIGIRES (<http://digires.lt>), (Andrius Utkas, Darius, Amilevičius, Rūta Petrauskaitė, Ineta Dabašinskienė).
8. Horizontas 2020 programos projektas BECID <http://becid.eu>, (Baltic Engagement Center for Combatting Information Disorders) (Andrius Utkas, Darius Amilevičius).

Tokiomis pačiomis teisėmis dalyvaujama trijose COST veiklose:

9. COSTo veikla CA18209 "European network for Web-centred linguistic data science". Andrius Utkas yra Lietuvos atstovas COST veiklos valdymo komitete (Management Committee), Laura Kamandulytė-Merfeldienė - darbo grupės narė.
10. COST veikla CA21167 "Universality, diversity and idiosyncrasy in language technology (UniDive)". Dalyvauja Jolanta Kovalevskaitė, Erika Rimkutė, Loic Boizou.

11. COST veikla “What are Opinions? Integrating Theory and Methods for Automatically Analyzing Opinionated Communication” (OPINION) CA21129. Dalyvauja Darius Amilevičius ir Andrius Utkā.

4.3.2. Pateiktos paraiškės

2023 buvo pateiktos penkios paraiškės Lietuvos mokslo tarybos programų kvietimams:

1. Išsiųstas patikslintas CLARIN-LT veiklų planas (2023-2027 m.) LMT vertinimui. Laukiama atsakymo.
2. Teikta paraiška LMT dėl edukologijos tyrimų *Immigrant schoolchildren and Lithuanian language: assessment, teaching, and success* (Imigrantų mokinių lietuvių kalba: vertinimas, mokymas ir sėkmė). Planuojamas biudžetas 388091,15 Eur. Trukmė - 36 mėn. Edukologijos tyrimų proveržio programa (pagal Švietimo plėtros programos pažangos priemonę Nr. 12-003-03-06-01 "Pirmiausia - mokytojas"). Paraiškės Nr. P-EDU-23-24. Pateikta 2023-10-02. Vadovė Laura Kamandulytė-Merfeldienė. Laukiama atsakymo.
3. Teikta LMT paraiška kartu su UAB *Mediaskopas*, Technologinės plėtros projektui (TPP) įgyvendinti „Aspektais grįsto sentimentų nustatymo įrankio sukūrimas lietuvių kalbos žiniasklaidos turinyje naudojant dirbtinio intelekto technologijas“. Vadovas Andrius Utkā. Biudžetas 54 800 eurų. Paraiškės registracijos Nr. P-TPP-23-064. Projektas įvertintas kaip finansuotinas, tačiau nepateko į finansuojamų projektų sąrašą.
4. 2023 m. pavasarį pagal LMT kvietimą MTI technikos atnaujinimui buvo teikta paraiška gauti lėšų mokslo infrastruktūrai atnaujinti. Buvo prašyta 46 154,19 eurų serverinei technikai ir galingiems kompiuteriams SITTI MTI ir atvirosios prieigos duomenų saugyklos technikos atnaujinimui. Paraiškės numeris: Nr. P-IPA-23-54 Vadovas Darius Amilevičius. Paraiška įvertinta finansuotina, bet finansavimo negavo.
5. Teikta paraiška LMT konkursinės prioritetinių mokslinių tyrimų programos „Visuomenės atsparumo stiprinimas ir krizių valdymas šiuolaikinių geopolitinių įvykių kontekste“ projektui įgyvendinti. Paraiškės registracijos numeris P-VIS-23-20. Projekto pavadinimas: „Lietuvos gyventojų informacinio raštingumo stiprinimas: tekstų sudėtingumo nustatymas visuomenės informuotumui gerinti“. Projekto paraiškės vadovė Erika Rimkutė. Projektas įvertintas kaip finansuotinas, tačiau nepateko į finansuojamų projektų sąrašą.

4.4. Ekspertinė patariamoji veikla Lietuvoje ir užsienyje

Siekdami viešinti SITTI veiklą ir bendradarbiauti su akademinė ir plačiąja visuomene, valstybės institucijomis bei verslo subjektais instituto mokslo darbuotojai dalyvavo įvairialypėje veikloje - konsultacinėje, ekspertinėje, reprezentuojamojoje:

1. Duomenų valdysenos ir tvarkysenos klausimais konsultuotas Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pasirengimo valstybės informacinių išteklių valdymo reformai klausimais (Darius Amilevičius).

2. 2023-10-28 Andrius Utkas Tartu dalyvavo Vokiečių-Baltijos jaunimo konferencijoje (Deutsch-Baltische Zukunftsstiftung, DBJW) panelinėje diskusijoje apie dirbtinio intelekto etiką. „Between Bytes and Rights: Ethical Dilemmas in AI and Our Freedom“.
3. 2023 pavasarį dalyvauta T4EU projekto metu rengiamos bendros VDU ir Sofijos universiteto doktorantūros studentų priėmimo egzaminų vertinimo grupėje (Rūta Petrauskaitė ir Darius Amilevičius).
4. Atliktas įvairių programos projektų paraiškų ir ataskaitų vertinimuose Europos komisijos direktorato DG CONNECT, Nacionalinio mokslo centro Lenkijoje (NCN), Humanitarinių mokslų tinkle Europos mokslo erdvėje (HERA) ir Lietuvos mokslo tarybos kvietimu (R. Petrauskaitė).
5. Vertintos Ukrainos tyrėjų paraiškos pagal programą: Supporting as Research Reviewer the EURIZON Fellowship Call *Remote Research Grants for Ukrainian researchers* https://www.eurizon-project.eu/news/calls/call_for_applications/ (Jurgita Vaičenonienė).

Iš visų bendru *Forumo* vardu pavadintos SITTI viešinamosios veiklos gausumu išsiskiria įvairūs renginiai, ypač paskaitos ir seminarai

4.4.1. Seminarai

1. Birželio 8 d., prieš tarptautinę konferenciją „Sustainable Multilingualism 2023“ organizuotas seminaras CLARIN Resources and Language Analysis Tools: Application in Educational Settings <https://sites.google.com/view/sm2023/programme>
2. SITTI mokslo darbuotojai gegužės 2 d. VDU darbuotojams surengė išplėstinį seminarą-mokymus apie mokslinių tyrimų duomenų valdymą, atvėrimą ir atvirąjį mokslą (Rūta, Darius, Saulė, Tomas) <https://mokymosiakademija.vdu.lt/mokymai/studijos/712>
3. Organizuoti mokymai pagal Ikimokyklinio ugdymo programos gairių sritį "Aš kalbų pasaulyje". Vilniaus miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų forumas „Gero darželio link. Ugdymo turinys mūsų kelionė“. 2023 m. rugsėjo 7-8 d, Birštonas. Organizavo VšĮ Vilniaus švietimo pažangos centras (Laura).
4. Lapkričio 24 d. vyko nuotolinis seminaras ir apvaliojo stalo diskusija „Etiniai klausimai piliečių moksle: tarp uždaro ir laisvės“. Renginys organizuotas įgyvendinant projektą „Piliečių įtraukimo į Vytauto Didžiojo universiteto mokslo kampanijas skatinimas, sukuriant palankią ekosistemą piliečių surinktų duomenų panaudojimui moksliniuose tyrimuose (Vis.DuomUo)“ (Nr. 10-040-T-0001). Programa ir daugiau informacijos: <https://sitti.vdu.lt/aktualijos/>
5. Gruodžio 15 d., surengtas nuotolinis seminaras Ukrainos tyrėjams, dėstytojams ir studentams CLARIN: Open Access Resources, Tools and Services for Language Research (J. Vaičenonienė).

4.4.2. Viešos paskaitos akademinėi bendruomenei ir plačiajai visuomenei

1. Sausio 20 d. organizuota Entschede universiteto Jan Kuper profesoriaus emerito ir QBayLogic firmos įkūrėjo paskaita apie naujausias informacijos ir komunikacijos technologijų tendencijas.

2. Vasario 24 d. vyko UAB „Mediaskopas“ verslo plėtros vadovo Aido Petrošiaus vieša paskaita „Kompiuterinės lingvistikos taikymo poreikiai valstybės sektoriuje ir versle“.
3. Kovo 30 d. Andrius Utka skaitė paskaitą apie SITTI ir CLARIN siūlomas paslaugas VDU studentams istorikams Lino Venclausko „Sakytinės istorijos“ kurso tiriamajame seminare.
4. Gegužės 22 d. parengtas ir skaitytas pranešimas „Initiatives supporting Ukrainian language resources and language resource and technology development nuotoliniame seminare: Scientific Data about Society in Ukraine - Ukraine in European Research Infrastructures in the Social Sciences and Humanities“ <https://www.esfri.eu/webinar-data-society-in-ukraine> (Jurgita Vaičenonienė ir A. Kryvenko). Pranešimas publikuotas CLARIN ERIC svetainės tinklaraštyje: <https://www.clarin.eu/blog/initiatives-supporting-ukrainian-researchers-and-language-resource-and-technology-development>.
5. 2023 m. rugpjūčio mėn. 26 d. Darius Amilevičius Lietuvos DAAD (DAAD Alumni-klub Litauen) klubo renginyje „Dirbtinis intelektas švietime ir moksle“ kaip kvietinis pranešėjas skaitė pranešimą apie dirbtinio intelekto technologijų panaudojimą švietime ir moksle.
6. 2023 m. spalio mėn. 9 d. Lietuvos mokslo taryboje instituto darbuotojai surengė paskaitą-seminarą apie mokslo duomenų erdves Europoje, duomenų atvėrimą ir atvirąjį mokslą (Darius Amilevičius, Rūta Petrauskaitė).
7. Europos Teisingumo Teismo kvietimu 2023 m. lapkričio 17 d. Europos Teisingumo Teismo organizuotame metiniame tarpinstituciniame terminologų susitikime skaitytas pranešimas „Intelektualių sistemų ir didžiųjų kalbos modelių panaudojimas teisės srityje: misija (ne)įmanoma?“ (Darius Amilevičius).

4.4.3. Dalyvavimas mokslinių tyrimų infrastruktūrose, asociacijose ir darbo grupėse

VDU, atstovaujamas Kompiuterinės lingvistikos centro, o dabar SITTI yra tarptautinės mokslinių tyrimų infrastruktūros CLARIN ERIC narys. Šią narystę perėmė, instituto žmonės dalyvauja įvairialypėje šios infrastruktūros veikloje:

- J. Vaičenonienė eina nacionalinės koordinatorės pareigas Bendrojoje kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure) atstovaudama Lietuvą ir VDU: <https://www.clarin.eu/governance/national-coordinators-forum>
- J. Vaičenonienė eina Žinių komiteto narės pareigas Bendrojoje kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure): <https://www.clarin.eu/governance/knowledge-infrastructure-committee-2>.
- A. Utka eina Techninių centrų komiteto atstovo pareigas Bendrojoje kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūroje CLARIN (Common Language Resources and Technology Infrastructure).

Be šios Europos Sąjungos MTI dar dalyvaujama kitoje to paties lygmens institucijų veikloje:

1. Andrius Utka atstovauja VDU Europos atvirojo mokslo debesyje (European Open Science Cloud, EOSC): <https://eosc-portal.eu/>.
2. Jurgita Vaičėnienė eina valdybos narės pareigas Šiaurės ir Baltijos šalių skaitmeninės humanitarikos asociacijoje (The Digital Humanities in the Nordic and Baltic Countries DHNB): <https://dhn.eu/about-dhn/board-members/>
3. Jurgita Vaičėnienė yra Europos vertimo studijų asociacijos narė (European Society for Translation Studies EST) <https://est-translationstudies.org/intranet/members>
4. Darius Amilevičius 2023 m. tapo tarptautinės asociacijos *International Language and Law* nariu.
5. Ineta Dabašinskienė yra AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) yra viceprezidentė,
6. Ineta Dabašinskienė yra ASEES (Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies) valdybos narė,
7. Ineta Dabašinskienė yra ELA (European Linguistic Association) valdybos narė,
8. Ineta Dabašinskienė yra IASCL (International Association of Child Language) valdybos narė,
9. Ineta Dabašinskienė yra EAIE (European Association of International Education) valdybos narė,
10. Ineta Dabašinskienė yra EWORA (Women Leaders in Higher Education) valdybos narė,
11. Ineta Dabašinskienė yra Estijos mokslų tarybos ekspertė.

Intensyviai dalyvaujama ir nacionalinio lygmens institucijų darbe ar jų sudarytose darbo grupėse:

12. Andrius Utka atstovauja VDU atstovas Lietuvos standartizacijos departamente (LSD), technikos komitete LST TK 4 „Informacinės technologijos“.
13. Laura Kamandulytė-Merfeldienė dalyvavo Nacionalinės švietimo agentūros sudarytoje ekspertų grupėje, kuri parengė *Ikimokyklinio ugdymo programos gaires*. Gairės patvirtintos 2023 m. rugsėjo 4 d. Nr. V-1142 <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a?jfwid=f5arm3g7r> Ikimokyklinio ugdymo programos gairės parengtos NŠA įgyvendinant Europos Sąjungos finansuojamą projektą „Ikimokyklinio ugdymo turinio kaita“.
14. Darius Amilevičius ir Rūta Petrauskaitė dalyvavo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ekspertų darbo grupėje dėl atvirosios prieigos prie mokslinių tyrimų duomenų.
15. Andrius Utka tapo Kultūros ministerijos ekspertu kalbos išteklių klausimais.
16. Nuo 2023-07-13 Andrius Utka yra Ekonomikos ir inovacijų ministerijos darbo grupės narys (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/59ee111021b711eea0b6cad9848a9596?jfwid=16tca69a0o>).

17. Keletas SITTI mokslininkų yra Lietuvos taikomosios kalbotyros asociacijos nariai: Erika Rimkutė, Jolanta Kovalevskaitė, Jurgita Vaičenonienė, Laura Kamandulytė-Merfeldienė.

4.4.4 Profesinis tobulėjimas

1. D. Amilevičius, išklauses specializuotus JAV kompanijos *eLearningCurve LLC* (ELC) kursus ir išklauses egzaminus, gavo tarptautinį *data steward* sertifikatą.
2. J. Vaičenonienė išklause 20 valandų kursą Coursera platformoje “Prompt Engineering for ChatGPT”, Vanderbilt Universitetas, JAV. Lektorius: prof. Jules White.
3. 2023.11.21-26 A. Utkā dalyvavo Erasmus+ Blended intensive programme (BIP) “Promoting Intercomprehension and Multilingualism in Higher Education”, Sofija, Bulgarija.
4. 2023 06 06 E. Krivickaitė-Leišienė dalyvavo mokymuose "Kalbos terapijos vaidmuo ugdymo ir reabilitacijos procese" (8 ak. val.) (<https://ziniulaboratorija.lt/produktas/kalbos-terapijos-vaidmuo-2023-06-06/>)
5. 2023 06 07 E. Krivickaitė-Leišienė dalyvavo mokymuose VDU ŠA dėstytojams "International Baccalaureate Certificate (IBEC) PYP Programme VMU Staff Training Programme", Kaunas, (6 ak. val.).
6. 2023 06 26-07 01 E. Krivickaitė-Leišienė dalyvavo kursuose "Creative Strategies for Language Teachers: Make it Easy, Make it Real!" (Florence), 30 val. (Erasmus+ mokymosi vizitas).
7. A. Utkā ir E. Krivickaitė-Leišienė dalyvavo 66 val. grupiniu būdu organizuojamoje kvalifikacijos tobulinimo C1 lygio mokymų programoje „Aukštųjų mokyklų dėstytojų skaitmeninės transformacijos kompetencijų tobulinimo mokymai“.

4.4.5. Kita svarbi 2023 metų veikla

SITTI žmonėms dalyvaujant Europos universiteto aljanso projektuose T4EU ir T4ERI su Saarlando universitetu buvo parengtas ir anglų kalba išleistas VDU humanitarinių ir socialinių mokslų žurnalo *Darbai ir dienos* 79 tomas.

5. Apibendrinimas

2023 m, pasipildė SITTI mokslinis personalas ir biudžetas, SITTI sėkmingai aktyviai veikė visose trijose strateginėse kryptyse, be to, SITTI žmonės sėkmingai dalyvavo profesinio tobulėjimo veiklose. Rengiant ir įgyvendinant 2024 ir tolesnių metų darbo planus reikėtų siekti pusiausvyros tarp išteklių rengimo, mokslinio darbo ir jo sklaidos, ekspertinės veiklos ir profesinio tobulėjimo. Pastarasis ypač pageidautinas įgyjant moksliniam darbui su duomenimis būtinas kvalifikacijas.